

Statenmededeling

Onderwerp

Samenwerkingsagenda stedelijke transformatieopgaven Breda - Provincie Noord-Brabant

Datum

20 april 2021

Documentnummer

GS: 4872081

PS: 4878554

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De samenwerkingsagenda met de gemeente Breda als uitwerking van de samenwerkingsovereenkomst "Breda-Markstad" van maart 2018.

Aanleiding

Het bestuursakkoord 2020-2023 "Samen, Slagvaardig en Slim: Ons Brabant", geeft aan dat er wordt ingezet op de plannen die zijn voorbereid voor een aantal gebiedstransformaties waaronder Breda. Daarnaast past deze agenda binnen de provinciale omgevingsvisie en de concept stedelijke omgevingsvisie van Breda. Ook wordt de samenwerking als één overheid, vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid, gestimuleerd.

Breda staat aan de vooravond van een grootschalige stedelijke ontwikkeling van haar centrum. De gemeente Breda en de provincie Noord-Brabant hebben in maart 2018 een [samenwerkingsovereenkomst "Breda-Markstad"](#) getekend waarin is besloten om de transformatieopgave van het centrumgebied van Breda samen op te pakken. Dit betreft een transformatieopgave van 124 hectare, met een accent op de grote locaties Havenkwartier, 't Zoet (voormalig CSM-terrein), beide onderdeel van het programma Crossmark en Gasthuisvelden.

Hier is sprake van een complexe opgave zowel ruimtelijk, sociaal en fysiek (ontsluiting, wateropgave, milieuvraagstukken, etc.), als voor wat betreft programma (mix van functies, zoeken naar nieuwe woon-werkmilieus, belang van rivierlandschap als drager voor ontwikkeling) en realisatie. De invulling van deze locaties is feitelijk een bovenlokale uitdaging, van belang voor de regio en voor de provincie.

Op 26 februari 2019 hebben GS besloten in te stemmen met een Allonge op deze samenwerkingsovereenkomst waarmee de samenwerking is verlengd tot maart 2022, de samenwerkingsafspraken zijn aangescherpt en het bijbehorende plan van aanpak is vastgesteld. Het plan van aanpak is verder uitgewerkt in bijgevoegde samenwerkingsagenda. Hierin worden vanuit het complementaire belang van de gemeente Breda en de provincie Noord-Brabant, een aantal (23) concrete samenwerkingsafspraken benoemd. Deze afspraken dienen als katalysator voor de transformatie van het centrum van Breda. Er zijn samenwerkingsafspraken gemaakt op de thema's verstedelijking, mobiliteit en natuur/water. Binnen het thema verstedelijking komen ook afspraken over o.a. energietransitie (bv onderzoek aquathermie) en sociale veerkracht (Verbeter Breda) terug.

Datum

20 april 2021

Documentnummer

GS: 4872081

PS: 4878554

Inmiddels zijn de eerste stappen in de ontwikkeling van het centrum van Breda gezet en zijn er diverse producten opgesteld. Tegelijkertijd is de samenwerkingsagenda een momentopname in het proces dat doorlopen wordt. Er worden op basis van de samenwerkingsovereenkomst al gezamenlijke opgaves uitgevoerd, zoals recente de verwerving van de gronden voor de busremise en de aankoop van 't Zoet. Dit laatste als uitwerking van één van de 10-12-complexe gebiedstransformaties die bijdragen aan versterking van de omgevingskwaliteit in Brabant, benoemd in de bestuursopdracht ["Terugdringen woningtekort en leegstand, en participeren in stedelijke transformaties"](#) die door PS op 8 mei 2020 is vastgesteld.

Bevoegdheid

Het aangaan van de samenwerkingsagenda is een bevoegdheid van GS.

Kernboodschap

Het College en Gedeputeerde Staten willen met de Samenwerkingsagenda stedelijke transformatieopgaven Breda – Provincie Noord-Brabant de gezamenlijke uitvoeringskracht vergroten.

Met deze agenda worden een aantal samenwerkingsafspraken vastgelegd op de thema's verstedelijking, mobiliteit en natuur/water die bijdragen aan het realiseren van meervoudige lokale, regionale en bovenregionale beleidsdoelen.

De samenwerking richt zich op:

1. Een meerjarig commitment en bundeling van inhoudelijke en bestuurlijke krachten met behoud van een ieders rol en bestuurlijke verantwoordelijkheid.
2. Inzicht in de positionering van en de samenhang tussen de afspraken.
3. De organisatie en sturing op het geheel (governance) in relatie tot de andere partners in de regio.

Het gecoördineerd en integraal aansturen zal tevens helpen bij het creëren van coalities op het niveau van het Rijk en Europa. De agenda is de opmaat naar deals op onderdelen en de zoektocht naar andere medefinanciers.

Belang van samenwerking

1. De opgave is van een zodanige omvang dat deze alleen samen te realiseren is. Partnerschap gemeente-provincie is nodig om kennis, kunde, kwaliteiten en (bestuurlijke) krachten samen te brengen.

De samenwerkingsagenda tussen de gemeente Breda en de provincie Noord-Brabant geeft invulling aan een gezamenlijke stevige doorontwikkeling op inhoud en middelen. Daarbij is het van belang om strategisch, vanuit de integraliteit en samenhang, naar deze agenda te blijven kijken. Dit maakt dat de agenda dynamisch en adaptief is. Het gaat dan vooral om gezamenlijk prioriteren, faseren en programmeren, de noodzakelijke inhoudelijke afstemming, inspelen op nieuwe kansen en ontwikkelingen en het zoeken naar creatieve financiële constructies (werk met werk maken).

2. De samenwerkingsagenda omvat veel verschillende afspraken die de realisatie van zowel meervoudige lokale, regionale en bovenregionale doelen dienen.

De centrum-ontwikkeling van Breda is onderdeel van de slimme netwerkstad Brabantstad met (inter)nationale verbindingen voor Brabant en voor de regio West-Brabant. Breda staat voor de opgave om als stad de komende 10 tot 20 jaar een schaa sprong te maken en door de internationale OV-vervoersknoop ligt er een enorm bovenregionaal ontwikkelpotentieel.

Het vergroten van de agglomeratiekracht van het stedelijk netwerk kan onder andere door zorg te dragen voor de regionale OV-ontsluiting van Breda als centrumstad en de ontwikkeling van multimodale knooppunten. Vanuit het vergroten van de agglomeratiekracht, wordt een bijdrage geleverd aan het verdienvermogen, de welvaarts- en welzijns-groei van Brabant. Bovendien worden ontplooiingskansen voor mensen vergroot en daarmee de sociale cohesie versterkt.

In de centrumontwikkeling (mn ten noorden van het spoor) van de stad komen veel van die opgaven samen en wordt tevens invulling gegeven aan meerdere ambities van gemeente en provincie, zoals de woningbouwopgave, de stedelijke transformatieopgave, duurzame bereikbaarheid, klimaatadaptatie, het versterken van natuur en verbeteren van de stad-land verbinding. Tevens is de ontwikkeling van dit gebied een element in de ontwikkeling van het Van Gogh Nationaal Park. Het is een verstedelijkingsopgave in het landschap, met water en natuur als belangrijke dragers.

Met het verbeteren en versterken van de regionale netwerken op het gebied van natuur en water zetten gemeente en provincie zich in voor het herstellen van biodiversiteit, Natura 2000-gebieden en de versnelde realisatie van het

Datum

20 april 2021

Documentnummer

GS: 4872081

PS: 4878554

Natuurnetwerk Noord-Brabant en de bijbehorende ecologische verbindingzones in de stad Breda.

Datum

20 april 2021

Documentnummer

GS: 4872081

PS: 4878554

3. De samenwerkingsagenda en bijbehorende governance beoogt de opgaven strategisch en inhoudelijk met elkaar te verbinden en besluitvorming en realisatie te versnellen.

Door bestuurlijk samen te sturen op de opgaven uit deze samenwerkingsagenda trekken we waar nodig gezamenlijk op om de realisatiekracht van de projecten en opgaven te vergroten. Daarbij gelden de normale publiekrechtelijke verantwoordelijkheden die bij gemeente of provincie horen.

De opzichzelfstaande thematische samenwerkingsafspraken worden vanuit de bestaande ambtelijke en bestuurlijke lijn vormgegeven en aangestuurd. Dit gebeurt vanuit de door uw staten geformuleerde doelen en kaders (b.v. omgevingsvisie, beleidskader mobiliteit, natuur en water, beleidskader economie, beheerstatuut ontwikkelbedrijf etc.) Aanvullend op de afzonderlijke sturingslijnen, wordt een kernteam ingericht om de samenhang tussen de afspraken op de drie thema's te borgen, te monitoren en de voortgang te bewaken. Daarbij zal regelmatig afstemming op directie en bestuurlijk niveau plaatsvinden.

Financiën

De 23 opgaven die samen de integrale samenwerkingsagenda vormen, vragen om een forse financiële investering in de komende jaren. Een globale raming tot 2040 leidt tot een investeringsvolume van 1,0 tot 1,5 miljard voor de realisatie van de centrum-stedelijke opgave van Breda. Infrastructurele maatregelen nemen het leeuwendeel van de investeringen in. De agenda is ook de basis voor een permanente reality check, vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid, over het verschil tussen ambitie en tempo in en de mogelijkheden van de realisatie.

Helder is dat provincie en gemeente niet alle kosten kunnen betalen. Daarom trekken we samen op in het aangaan van samenwerkingen met andere partijen die hierin een rol kunnen en willen spelen, zoals het Rijk, Europa, het Waterschap en andere publieke en mogelijke private partners. Het is inmiddels gelukt om de gezamenlijke herontwikkeling van 't Zoet (voormalig CSM-terrein) als 1 van de 14 grootschalige woningbouwgebieden van het Ministerie van BZK geagendeerd te krijgen.

Op de concrete financieringsvragen wordt met de samenwerkingsagenda dus nog geen antwoord gegeven. Die vraag wordt inhoudelijk besproken per onderdeel van de samenwerkingsagenda. De samenwerkingsagenda zelf, en daarmee het besluit van GS, heeft daarmee geen financiële consequenties.

De verdere uitwerking van de samenwerkingsafspraken kunnen leiden tot afzonderlijk te sluiten deals.

Onderdelen van deze agenda worden daarmee telkens in verschillende coalities en op verschillende bestuurlijke tafels gewogen. Deze deals worden afzonderlijk in de colleges en zo nodig in de Raad of Provinciale Staten gewogen, besloten en voorzien van een onderbouwing voor de financiële dekking, zoals in januari 2021 de aankoop van 't Zoet (voormalig CSM-terrein).

Datum

20 april 2021

Documentnummer

GS: 4872081

PS: 4878554

Europese en internationale zaken

Deze besluitvorming vraagt verder geen betrokkenheid van Europa qua bevoegdheid. Bij de verdere uitwerking en het rondkrijgen van de businesscases en deals van de verschillende onderwerpen in deze agenda zal steeds rekening worden gehouden met Europese wet- en regelgeving en zal ook zoveel als mogelijk aanspraak worden gemaakt op Europese fondsen t.b.v. Europese doelstellingen.

Communicatie

Hierover wordt via een gezamenlijk persbericht gecommuniceerd, in samenhang met de besluitvorming over de intentieovereenkomst met het bijbehorende plan van aanpak 't Zoet (voormalig CSM-terrein).

Vervolg

De samenwerkingsagenda staat niet op zichzelf. Op allerlei schaalniveaus worden afspraken gemaakt o.a. tussen gemeentes onderling en op het niveau van West-Brabant. De samenwerkingsagenda is een verbijzondering en uitwerking van de afspraken die ook op andere schaalniveaus gemaakt worden, zoals de Samenwerkingsagenda West-Brabant en het Verstedelijkingsakkoord Breda-Tilburg. De samenwerkingsagenda is een eerste concreet resultaat van het gezamenlijke programmeren en tegelijkertijd een momentopname in het proces dat wordt doorlopen.

Voor wat betreft de voortgang van de afspraken zal deze in de reguliere verantwoordingscyclus van de diverse programma's worden opgenomen.

Bijlagen

Samenwerkingsagenda stedelijke transformatieopgaven Breda – Provincie Noord-Brabant.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

Datum

20 april 2021

Documentnummer

GS: 4872081

PS: 4878554

mr. I.R. Adema

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer H.B.W. van den Berg, (06) 18 30 33 50,
hvdberg@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer A.H.J. van den Hurk, (06) 55 68 69 57,
avdhurk@brabant.nl
mevrouw M.J. Drent, (06) 27745192, mdrent@brabant.nl